

ליל חמץ

גליון שבועי למבקשי התרופה והעצה לעובדא למעשה במשנת רביה"ק מוהר"ן מברסלב זיע"א

יציאת מצרים לחירות הנפש

אדם בעל חוב לעצמו, רץ כל ימיו כעבד, מבועת מהשוט המתנופף, ואינו משגיח שהוא עצמו אוחד בשוט, מצליף ורודה.

יהודי משלים את חסרונו באמצעות אנחה, מצרי משיג את מילוי מאווייו באמצעות רוח סערה. עשוי קרוי 'איש שעיר' על שם סגנון חיתו - בסערה, הרשעים ממלאים את חסרונם על ידי תאוות ויצרים רעים, זו רוח סערה, היא תקיפה לפי שעה ודועכת במהרה. ולמרות

מי לא שמע מסיפורי מושק'ה והפריץ, גדלנו עליהם. חוכר יהודי מסכן מסתבך בחובותיו לאחר שכשלו עסקי בית המרזח שהוא מנהל, הפריץ אדון הכפר דורש דמי חכירה עבור השנה האחרונה וזו שלפניה ואין, ברוב חסדו הוא מתיר ליהודי להחזיק בעסק המפסיד שנה נוספת וזוקף את חובותיו במלווה עם ריבית מופלגת, כך שוקע היהודי בטיט היוון שסופו ידוע - הבור שבפאתי האחוזה. ירחם המרחם.

זו שיטת פעולה עתיקה של משעבדים ועושי נפשות מדורי דורות, המשעבד הציע אי פעם את עזרתו הנדיבה למשועבד האומלל, להלוואה הוצמדה ריבית אימתנית וככל שישתדל העבד להחזיר את חובו, אחוזי הריבית ידאגו שתמיד יישאר חייב, ותקופת העבודות תימשך ללא קץ.

התיאור הזה מזכיר לנו את פרעה הרשע ושיטת הפה הרך שהפכה לפרך עמוק וטובעני. בשיטה זו פועל בעצם כל העולם הזה. לא ביום אחד נעשה אדם בעל חוב, החובות מצטברים דווקא על הדרך לחיי רווחה ולמילוי סיפוקים. התחושה שמופיעה אצל בני אדם בתדירות גבוהה מכל, היא תחושת החוסר. תמיד חסר משהו, וכשיתמלא החיסרון יולד אחר תחתיו.

הלוואה בריבית

אנחנו פוחדים מאוד מהחוסר, חוששים שלא יהיה או לא יהיה מספיק, ובינתיים אין חירות. כל הכוחות מנוצלים כדי להבטיח שחלילה לא יחסר, כסף, זמן, כבוד וכל טוב, אלא שאדהכי והכי נשללת מאיתנו לצמיתות החירות. הבעיה היותר חמורה שכל שאנו משתדלים למלא אותנו הוא גדל - החסר. מדוע? מפני שאנו בוחרים לשלם את החובות בהלוואה בריבית של מאה אחוז.

חז"ל קובעים שכל הנסיונות להשיג סיפוק מקנייני העולם הזה נועדו לכישלון חרוץ, שכן 'אין אדם מת ווצי תאוותו בידו, יש לו מנה - רוצה מאתיים'. דהיינו המרוץ חסר סיכוי, אדרבה ככל שתשיג את מבוקשך, תשקע יותר בחובותיך לעצמך. בסיפור הזה, ההישג הוא גופו של כישלון.

זוהי גורלה של השלמת חסרונות באמצעים קנייניים חומריים שחשיבותם נמדדת בריבוי ומספר. כל מה ש'תחת המספר' לעולם לא יוכל להשיג את המספר ולמלא את חסרונו. הדרך האחרת למילוי חסרונו, מסביר רבי נתן, היא באמצעות רוח חיים דקדושה.

עלי מרפא

רבי נתן מדבר אליך!

שמחת הרגל

- רפואה לכל המכות בגוף ונפש.

ערב פסח תר"ג

רק חזק ואמץ מאד לשמח בְּחַג הַקִּדּוּשׁ הַזֶּה בְּפֶרֶט עַל הַסֶּדֶר. וְשִׁתְּהָ בְּלֵב טוֹב יִיָּקֶד שֶׁל הָאֲרָבֶעַ נֹסוֹת שֶׁל יְשׁוּעוֹת, כִּי עִם ה' הַחֶסֶד כִּי טוֹב וְחֶסְדּוֹ אֵינָם נִסְתָּקִים לְעוֹלָם. וּבְפֶרֶט שֶׁתְּהַלְלָה לְאֵל יֵשׁ לָנוּ עַל מִי לְהַסְמֵךְ בְּעֵלְמָא דִּין וּבְעֵלְמָא דְאֵתִי: וְתֵאמְרִי כִּי גַם אַתָּה נִרְשָׁם בְּלִבּוֹ זְכָרוֹנוֹ לְבִרְכָה. וְהוּא יוֹדֵעַ מִכְּאוֹבֶיךָ וְעוֹסֵק בְּרַפּוּאוֹתֶיךָ וְיִשׁוּעוֹתֶיךָ לְנַצַּח. בְּטַח בְּה' וְתִתְפַּלֵּל אֵלָיו. וְתִתְחַזַּק בְּשִׂמְחַת הַרְגֵל כִּי עֵתָה אַתָּה צְרִיךְ דִּיקָא לְהִתְחַזֵּק יוֹתֵר בְּשִׂמְחָה שְׂהוּא רַפּוּאָה לְכָל הַמְּכּוּת וְלְכָל הַחוֹלָאֹת, בְּפֶרֶט בְּחַג הַקִּדּוּשׁ הַזֶּה שֶׁנֶּאֱמַר עָלָיו הַשִּׁיר יְהִי לָכֶם בְּלֵיל הַתְּמַנְדֵּשׁ חַג שְׂהוּא לֵיל שְׂמֹרִים וְכוּ, הַלְיָלָה הַזֶּה שֶׁל פֶּסַח שֶׁנִּתְעַדְדִין אָז כָּל הָעֲשׂוּדָה מִיָּנִי נִגּוֹן וְשִׁיר שֶׁמֶהֱם כָּל הַרְפּוּאוֹת בְּגוֹף וְנַפְשׁ לָכֶם וְלָנוּ וְלְכָל יִשְׂרָאֵל אִמּוֹן כֵּן יְהִי רְצוֹן:

וּמִגְדֵּל טְרֵדַת כְּנִיסַת פֶּסַח וְשִׁבַת קֹדֶשׁ אֵין לְהֶאֱרִיךְ:

דְּבַרֵי אַבְיָה הַמְצַפֶּה לְיִשׁוּעָה.

נתן מברסלב

חק ולא יעבוד

יום	יום לחודש	ליקוטי מוהר"ן קמא	ליקוטי הלכות ח"ח	משנה ברורה ח"ב	דף חומץ מכות
שבת	יד	קטג.	יא	רעח.	ד
א	טו	קטו.	יב	רעט.	ה
ב	טז	קטז.	יג	רעט.	ו
ג	יז	קטז.	יד	רפ.	ז
ד	יח	קצ.	טו	רפ.	ח
ה	יט	קצ.	טז	רפא.	ט
ו	כ	קצ.	יז	רפא.	י

עיון התורה הזמנית ליקוטי מוהר"ן חלק ב' תורה ד' - כג. כד

בטחון אמיתי

להספור ממצוקות מוהרנ"ת בערב פסח ובטחוננו החזק שנגדפס באבניה ברזל (שיחות מוהרנ"ת ז"ל סימן ס"ו) [זכה לשונו: פעם בשעת דחקו של מוהרנ"ת היה שהגיע יריד האחרון של ערב פסח ועוד לא היה לו צרכי פסח, וכן בהשקמה יום זה עוד קדם התפלה התחילה זגתו דישעל עליה השלום להתאונן לפניו על זה, בהצעות טענותיה הנשמעות לו ומדאיבים את נפשו כל כך, עד שיעל זה העיד בעצמו אחר כך לפני אנשי שלומנו, ואמר: "אוי האט זיא מיט מיר אבגעלערנט א פרוק פון מרה שחרה" (אוי, היא למדה אותי פרוק במרה שחרה). בכל זאת כשהגיע זמן התפלה חזק את עצמו בכל מיני התחזקות בכל עז ותעצומות באמונה ובטחון, ודבק את עצמו בהשם יתברך והתפלל תפלתו עד שאחר התפלה העיד רבי נחמן טולטשינער עליו שראה אותו בפנים צהבות ושמחים כמו שנתמלא חסונו. וכן ביום זה היה יומא דשוואבא בברסלב שדרג אנשי רייריד סמוך לברסלב היא לבוא לשפחה על היריד, ובאו אליו שנים או שלשה אנשים מאנשי שלומנו ונתנו לו סכום הגון ונתמלא חסונו בכל מכל כל. והשעה שנתנו לו אמר רבי נחמן הנ"ל שלא ראה בפניו שום שני של שמחה יתרה, בשביל שעוד קדם שבאו היה מלא בטחון חזק בהתמלאות החסרון כמנח בכיסו, ואף אנשים אלו זכו להיות השלוחים למצוה רבה זו. עד כאן לשונו]. יש לי כמה הוספות למה שנגדפס באבניה ברזל:

א) מה שספר מוהרנ"ת רבי אברהם שטרנהרץ ז"ל מהתמרוות מוהרנ"ת ז"ל אז על שהפעל דבר רוצה להחלישו במרה שחרה ועצבות ולהסיח דעתו מהכנת קדשית חג הפסח הקרוב ובא, וכן בקול גערה פנה לרבי נחמן טולטשינער שעמד אז על ידו, ואמר לו בזה הלשון: גזלו אויף פסח וועט זיין מיטן אויבערשטינס הילף אבער וויא נעמט מען דעם פסח אליין [גזלו] על פסח יהיה בעזרתו יתברך, אבל איך לוקחין את הפסח בעצמו, עד כאן. כלומר שגער כלפי היצר הרע שרוצה לגזול ולחטוף את מחו וקדשותו בבלבלי מחסוריו של הוצאות הפסח, דיקא בזמנו הבער שהוא עוסק בהכנותיו הקדושות לקראת חג שייכל לקבל עצם קדש אור הפסח בפרט גליל הסדר אשר יורדים אז אורות גבוהים ונשגבים פמוכא באריות בלקוטי הלכות בשם האדר וקנות האר"י ז"ל.

חיזוק לעריכת ליל הסדר בשמחה

מה שמעורר אצל האדם את הרצון שיהיה בדווקא שולחן מסודר, ושכל הילדים יהיו ערים ברוחם ונפשם וישירו כרצונו וכו', בכל זאת צריך להבין, שעיקר החינוך בלילה זה הוא דווקא השמחה והעריבות והמתיקות בהם מנהיגים את השולחן, להראות לבני הבית כמה טוב ומאושר הוא להיות יהודי שיוצא ממצרים, ומשום כך יש להנהיג את הבית בשמחה גדולה, וגם אם באמת אינו מרגיש השמחה והדביקות, יעשה עצמו כאילו שמח, ויהיה מלא חיות אפילו בחיצוניות.

ואדרבא אם ינהיג בשמחה, ממילא גם יוכל להרגיש ולהתעורר מה שצריך, וגם להנהיג את הבית וגם לקבל פני האורחים וכו', כי כשיש פנים של שמחה ללא לחץ ודחק, אזי אפשר להיות גם בדביקות וגם להקרין ולהשפיע לבית. וזכור דבר רביז"ל שאמר: העולם אומר 'פרום און פרייליך' [יראה ושמחה] ואני אומר 'פרייליך און פרום' [שמחה ויראה], ונצרך מאוד להזכיר זאת שוב ושוב, כי הבעל דבר מתלבש במצוות מאוד להכניס בלבול גדול דווקא מתוך הרצון להרגיש יציאת מצרים.

וצריך לזכור שכל מהותו של יציאת מצרים הוא ענין של 'להיות בן חורין', ובשביל זה בהכרח להיות בן חורין במוחין בעצמם, כי גם עבודת ה' צריך להיות באופן של 'בן חורין' ולא מתוך לחץ, בבחינת 'הרפו ודעו כי אנכי אלקים' (תהלים מד יא).

בעל ההגדה סידר לנו את הלילה באופן נפלא ביותר, מה שאין בשום יום טוב כזאת, והרבה כוונות וסודות יש בסדר זה, איך מושפעים המוחין העליונים באופן של גדלות וקטנות, ובכל סימן וסימן מושפע מוחין אחרים, באופן שלא כסדרן.

וגם מי שאינו יודע סוד הדברים, אל יאמר אין זה שייך לי, כי בלילה קדוש זה, השי"ת גואל את כל אחד ואחד שיש לו רק רצון להגאל, ולכן יתעורר להזכיר בכל פעם את הסימן בפיו דייקא, ויזכיר לעצמו שכעת ממש מושפע סוג אחד של מוחין, גם אם אינו יודע כוונתו.

ויחגור עצמו בלילה זה, בחגורות של אריכת אפיים וסבלנות, להאמין בפשיטות שכעת ממש השי"ת מוציא אותנו מהגלות, דווקא באופן של 'לא כסדר', כי בלילה זה כל הכוונות הם שלא כסדר, כי עם ישראל לא היו ראויים לצאת בלילה זה, אלא השי"ת הוציאם בשלא כסדר, ודייקא לילה זה שנחשב אצלנו 'לא כסדר' מכונה אצל חז"ל 'ליל הסדר'.

והוא אחד מהסיבות שבעל ההגדה סידר לנו סימנים, לומר לנו שצריך הרבה המתנה עד שזוכים לקדושה כראוי, ולכל דבר יש סדר וסימנים, ובכל דבר עבודה יש כמה וכמה פרטים, ואי אפשר לחטוף הכל בבת אחת.

ואף שעיקר מצות הלילה הזה, הוא להנהיג הבית בחינוך הבנים וכו', והוא

נצור לשונך הלכות לשון הרע

אם סיפר אדם סודות מסחרו לפני ג' שומעים או יותר, מותר לשומעים לפרסם אותם, ואין בזה איסור לשה"ר, אף שבדרך כלל גילוי סודות מסחר גורם נזק לסוחר, והם בכלל איסור לשה"ר. [כגון כשמגלה לו איפה הוא קונה בזול או איזה חומר הוא מכניס במוצר וכדו'.] ההיתר חל על ע"פ ארבעה מהתנאים שבסעיף הקודם, ואלו הן: א. רק השומעים עצמם מותר להם לספר לאחרים, ולא השומעים מפי השומעים, אא"כ יתברר בשני עדים שגילה הדבר בפני שלשה. ב. אם ג' השומעים הם יריא ה' או קרוביו ואוהביו, שסומך עליהם שלא יגלו לאחרים, אינם עולים בחשבון ג' השומעים. ג. מותר רק לספר מה שגילה במסחרו, רק במקום שהיה מתפרסם על"ג השומעים, ולא במקומות רחוקים יותר. ד. אם המגלה הזהיר את השומעים שלא יגלו מה שסיפר להם, פשוט שאסור לספר הדבר לאחרים. ואם הוסיף השומע על מה שאמר, אינו בגדר לשה"ר אלא שקר. (קיצור הל' לשה"ר פ"ר סעיף ו)

והבטל מאתנו שאור והמץ של יצר לב האדם רע, שנשארו לנו מעוררנו, אשר זה השאור וההמץ שבלב הוא המסית את האדם להרהר אחר תלמידים שפודר ולומר זה נאה וזה לא נאה: (ליקושי תפילות ח"ב מ"ב)

הליכות

שיחות ומנהגים

מנהגי פסח

ואמר: "אז מען האלט מצה אין די הענט - האלט מען גאט אין די הענט!" - "כשאוהבים מצה בידים - אוהבים פניכול את השם יתברך בידים!"

מוהרנ"ת היה אומר את ההגדה בקול רם ובשאינה; וספר רבי אברהם בן רבי נחמן ששמע מאביו שפעם אחת קשאמר מוהרנ"ת ז"ל ההגדה, כשהגיע לתבות "ובמזמור גדול" זו גלוי שכינה - אמרן בצעקה ובשאינה, ונפל חלשות, וכל הנוכחים הבינו והרגישו שראיה אז מוהרנ"ת גלוי שכינה.

גם ארע פעם שלרב התלהבותו באמירת ההגדה פסה מוהרנ"ת את פניו הלהבים שבערו מאד; וכן היה כמה פעמים בעת התלהבותו בשבת קדש:

מוהרנ"ת אמר: "היות שברוך כלל הרי מאריכין גליל הסדר עד אחרי חצות הלילה, על כן סדי לנו בעל ההגדה לומר תפלה של 'חצות' (היא תפוסין אדרי הוא יקנה ביתו הקרוב) באמצע עריכת הסדר, כדי שיקל ישראל יבקשו אז על כנין בית המקדש".

כשדבר פעם רבנו ממעלת בני ישראל ושבח יציאתם ממצרים, אמר: "וואס וואלטן אידן געווען ווען זיי גייען נישט ארויס פון מצרים? וואלטן זיי געווען ציגאנערס!" - "מה היו בני ישראל כיום לולא שציצאו ממצרים? הם היו צוענים [נדיים]!"

רבנו אמר: "מי שלא התחיל להחמיר ואינו נמנע מלאכל מצה שריה בפסח - אין צריך להחמיר; ומי שגבר קבל עליו חמרא זו - שלא יפסיק לנהג כך". רבנו היה נוהג לאכל בפסח רק מצה שמורה מישעת קציצה, וכן היה נוהג לגלי לאכל מצה שריה, וכן נהגו גם אנשי ביתו:

פעם תפס רבנו הקדוש בידו תחית מצה [פשוטה] שהיתה מוחת על השלחן, ונעה ואמר: "מצה עם שמירת הקרית - זוהי מצה שמוהרנ"ת; ובעת אמרו את התבות 'שמירת הקרית' החיה והראיה רבנו הקדוש על עצמו:

רבנו תפס והחזיק פעם בידו מצה בפסח, ונענה

דרכי נועם

חיפוש אור הצדיק בתורתו הקדושה

ביאורים על לקוטי מוהר"ן ח"ב סי' ד' מאמר ט'

ע"פ שיעורי הגה"ח ר' ניסן דוד קיוואק שליט"א

[ז] והכנתם של אלו החיות רעות, חכמי הטבע, הוא על ידי חכם גדול שבקדושה, שיכול לקשר כל הרצונות בשרש הרצון, וכו' אך כנגד זה יש בחינת מצח הנחש, שהוא שרש חכמת הטבע, וכו' ולפעמים מתגבר בחינת מצח הנחש בפעל, דהינו על ידי איש פריטי, שיוזק חכמתו ממצח הנחש, שהוא שרש חכמת הטבע, והוא מראה בחכמתו, שהכל על פי הטבע, הם ושלום. ויש שנכנס בחינת מצח הנחש, שרש חכמת הטבע, בתוך החכם שבקדושה, וחכמה זו של מצח הנחש מתחלת לפנס עמו מעיון לעיון, עד שנכנס בעיון דק מאד, עד שהוציא להטיל פגם, הם ושלום, בשרש הרצון ולכפר שם, הם ושלום, פאלו אין רצון כלל, הם ושלום:

בתוך החכם שבקדושה

רבינו מבאר שכנגד החכם הקדושה יש התגברות מצח הנחש, ומדגיש שזה נכנס בתוך החכם שבקדושה, ובזוה"א אין איתנו יודע עד מהו מהו עניין זה אצל החכם הקדושה עצמו, אבל דברי רבינו הם מריש כל דרגין עד סוף כל דרגין, ובא ללמד אותנו שגם כשאדם זוכה לחכמה קדושה, כל אחד לפי בחינתו, יש כח במצח הנחש להכניס בו בלבושים עד שמאבד את הארת הרצון, כל אחד לפי מדרגתו, ולכן צריך זהירות גדולה לא להיכנס לחקירותיו וספיקותיו, אלא לקשר את עצמו לשורש הרצון הקדושה, ולהגביר בכל עת את הרצונות והכיסופים הקדושה, ואז גם החכמה הקדושה אינו באופן שחושב שכבר מבין ויודע, אלא יודע את האמת בשלימות החכמה רחוקה ממנו מאד, ועיקר כוונתו ורצונו לקבל ע"י החכמה את הארת הרצון הקדושה.

זהירות מחמץ

וזהו עיקר ההארה שמאיר בפסח, וכפי שמבאר רבינו [באותו] שבכל אחד מהג' רגלים מאיר הארת הרצון, ובפרט בפסח שהוא ראש לרגלים שאז הוא התחלת הארת הרצון, ולכן אז צריך זהירות מיוחדת ממצח הנחש, שזה בחינת הזהירות הגדולה מחמץ, כי חמץ הוא אותיות מצ"ח, שזה עיקר מצח הנחש מה שמחמץ את מח האדם בספיקות ובלבושים אם ה' רוצה בו ואם יש עניין בכל מה שעובר עליו, ובהתחלת הארת הרצון, בזמן יציאת מצרים, אין בנו כח עדיין לתקן את מצח הנחש בשלימות, ולכן צריך להזהר מאד מאד ממשוהו חמץ שלא לתת שום מקום במחשבתו לחמץ הזה, שלא להחמץ מחשבתו בספיקות כאלו, אלא לדבק עצמו בשלימות בהארת הרצון, לדבק עצמו באמונה שלימה שאין טבע בעולם וכמו שנתגלה בניסים שהיו ביציאת מצרים, והש"ת רוצה בנו מאד, כמו שנתגלה ביציאת מצרים עוצם האהבה והחביבות והרצון שרוצה בנו הש"ת.

צדקה

ולכן מרבים בצדקה מאד בפסח, כי התחלת התיקון הוא בכח הצדקה, וכן הקרבן פסח עצמו הוא בחינת צדקה, [כי הקרבנות בכללותם הם בחינת צדקה שנותן האדם ממונו, והם בחינת כלליות עשייה ברצון כמבואר בדברי מוהר"ן בה"ג ערב ה"ג אות כג.] אבל עדיין לא נשלם התיקון עד שבועות שאז מכניסים את החמץ עצמו אל הקדושה.

קדש

והתחלת הארת ליל הסדר הוא ב"קדש", שזהו הקידוש של יום טוב, שאז שומעים היטב את קול הקריאה של היו"ט שקורא ומגלה את הרצון, לגלות כמה הש"ת רוצה בנו ומשדד הטבע בשבילנו [ובפשטות בקידוש מקיימים את המצוה דאורייתא של "מקרא קודש" כי עיקר הארת הרצון שמאיר ביו"ט מתגלה בקידוש, ולכן הקידוש הוא ממש חלק מהארת ליל הסדר], והעיקר הוא לגלות ולהכיר את הרצון גם לימות החול שהם בחינת מוחין דקטנות, ולכן ליל הסדר המוחין הם שלא כסדר הרגיל, אלא המוחין גדולות ודקטנות באים מעורבים, כי העיקר הוא להאיר את הארת המוחין דגדלות לתוך המוחין דקטנות.

פסח בערבות סיביר

כיוון שיודע ספר היה, הכין לו ר' דוד לוח-שנה על פי הזיכרון, כדי לדעת את חשבון הימים. הוא הצליח להתחמק מעבודה בשבתות ברוב הפעמים, למרות שהדבר לא עלה לו בנקל. מדי יום היו כולם צריכים להפקיד את חפציהם ולרשום אותם. כדי להימנע מחילול שבת, הוא היה מוכן לאבד את חפציו ובלבד שלא לחלל שבת, ומעשה והיו צריכים לפתע לנסוע לאזור אחר, כולם הפסידו את מטלטליהם ורק הציוד שלו נשאר אצלו.

קשים מכל עבורו היו הצומות, כמו יום-כיפור וכדומה, שאז הוא נתן לגויים את מנת הלחם שלו כדי שישמרו לו עליה לאחר הצום, אלא שלא קיבלה בחזרה מהם וכך היה צם יומיים כל תענית.

לוח השנה המאוחר שהכין לו ר' דוד הצביע על כך שחג הפסח קרב ובא. הוא לא ידע מה יהיה עמו, אך בדבר אחד לא היה לו ספק; הוא ימסור את נפשו לבלי להכניס חמץ לפיו. ביום הראשון של החג הוא צם, וכך גם ביום השני והשלישי, הרביעי והחמישי. כוחותיו הלכו והידלדלו. חמישה ימים רצופים (!) לא הכניס לפיו מאומה, מלבד מים. גופו הצנום בלאו הכי מרעב מתמשך ועבודת פרך, הצטמק והלך, ולקראת היום השישי הוא הרגיש שאם לא יאכל דבר מה, יפח את נשמתו. בלית ברירה טעם משהו מחמת פיקוח נפש, בספרו זאת הוסיף: "לא שהיה זה חמץ חלילה, אבל לא מוצר כשר לפסח".

בנסי ניסים שרד ר' דוד תקופה קשה זו. הוא זכה ועלה לארץ ישראל. ולאחר שנודע לו כי רעייתו נספתה ל"ע בשואה, נישא והקים משפחה מחדש. הוא התגורר במושב "שדה יעקב". מדי שנה בהתקרב פסח היה יוצא לאסוף כספים בין אנשי המושב עבור 'קמחא דפסחא' לתושבי ירושלים העניים וביניהם ידידיו החסידים. הוא גם הסתובב מבית לבית, כשהוא רושם את שם המשפחה וכמות מצות שמורות לסדר. לפני פסח יצא בעצמו לירושלים - כיום שלם של נסיעה בימים ההם - שם שילם את הסכום שאסף לרכישת המצות. על מצות אלו שמר מכל משמר, ובערב ליל הסדר כאשר כל התושבים באו לקבל את ההזמנה של המצות - לא היה מאושר ממנו. הוא, שזכר היטב את אותם ימי חג הפסח בערבות סיביר, ידע להעריך היטב מה הן מצות מהודרות לפסח!

עם פרוץ מלחמת העולם השנייה, נמלט האברך ר' דוד נובומינסקי, מחסידי ברסלב בפולטוסק שבפולין, לרוסיה. הוא ועוד פליטים רבים הועלו על רכבות מזרחה. בתחילה הגיעו לאזור האורל, ואחר כך הדרימו למרכז רוסיה האסייתית. משם נשלח ר' דוד לצפון סיביר, לבטליון (גדוד) שהיה אחראי על תיקון פסי הרכבת. באותו אזור שרר בחורף קור של בין 30 ל-40 מעלות מתחת ל-0, ואילו בקיץ כ-40 מעלות חום. שם שהה כשלוש שנים.

חדוות המצוה

רבי דוד נובומינסקי זצ"ל בחלוקת מצות לחברי המושב שדה יעקב, ערב פסח תשי"ח

העבודה כללה גם כריתת יערות, מלאכה קשה ביותר. עובדי הכפייה חיו על כרטיסי מזון שנופקו בתחילת כל חודש ל-30 יום, אבל הרעב היה כה גדול שהרבה פעמים השתמשו בכרטיסי המחור, וכך קרה לא אחת שלקראת סוף החודש הכרטיס נגמר ורעב כבד היה מנת חלקם.

כשהגיעו ימי החורף הקצרים, אולצו אנשי הבטליון לעבוד אל תוך הלילה, על מנת למלא את המכסה החודשית של הנחת פסי הרכבת. זקורי ענק האירו להם את החשכה, כשהם עובדים עם פטיש כבד ונועצים את היתדות לתוך האדנים כדי לקבוע את הפסים במקומם. באחד הערבים בעיצומה של עבודה, לפתע איבדו כמה מחברי הבטליון את ראייתם, הם לא הצליחו לראות מאומה וגיששו באפלה מבוהלים, מבלי להבין מה פשר החושך שנפל בפתאומיות.

אחד מוותיקי הגדוד הסביר להם כי הם לקו בעיוורון הלילה המכונה 'עיוורון תרנגולים' - תופעה מוכרת בקרב עובדים מסוגם, שבה עם רדת הלילה מפסיקים לדאות, כשהראייה חוזרת רק עם זריחת השמש בבוקר. הסיבה לכך, אמר להם, היא חוסר וויטמינים במזון שלהם, חולשתם גורמת להם להפוך לעיוורים עם רדת הערב, כמו התרנגולים.

לעיבוד ההתבוננות בספרי רבינו ז"ל

לחידודא

למה תיקנו לומר בסוף ההגדה "אדיר הוא יבנה ביתו בקרוב"?

תשובה לחידה הקודמת:

'חג המצות' עם הכולל בגימטרי?

רבינו 'נחמן בן שמחה' נכחי אור חנמה ובינה נה

הזוכה: יואל פפנהיים קרית מוצקין זכה בשובר זיכוי ע"ס 100 ש"ח עבור טיסה לאומן.

שש"ק

שבת הגדול

מהות השבת

שבת לפני חג הפסח נקרא בשם שבת הגדול, על שם הנס הגדול שהיה באותו היום. והטעם שקבעו זכר לנס בשבת, כי כל הניסים שהיו ביציאת מצרים נמשכו מקדושת השבת, שהוא בחינת עולם הבא. ומובא (ליקו"מ סי' ר"ג) שכאשר השם יתברך רוצה לעשות ניסים ולשבר את הטבע לגלות הנהגת ההשגחה, הוא ממשיך הארה מגילוי ההשגחה שיהיה לעתיד לבוא, כי בעולם הזה, יש הנהגה של טבע, וכיון שבשבת מתגלה הנהגה של פלא למעלה הטבע, והוא מעין עולם הבא, על כן מהשבת נמשך כל התגלות הניסים של פסח המתגלה בכל שנה ושנה.

ואין זה כ'ווארט' בעלמא, אלא השבת היא המפתח לקדושת הפסח, והדבר תלוי כפי כמה שאדם משתדל בשבת זו לסלק מעצמו כל הדאגות של עסקי הטבע, ומכניס את עצמו לחשוב מהנהגה של אמונה, שכך יזכה באמת להמשיך מעין הארה של לעתיד לבוא שאז יתנהג הכל בדרך של נפלאות למעלה מדרך הטבע, וכך ממילא יוכל בפסח שיבוא באמצע השבוע לזכות יותר להתגלות המוחין המגלה מציאות ה' והשגחתו על העולם.

הסעודות בשבת הגדול

בעבר היו נוהגים להפוך את השולחן בשבת הגדול, אולי מחמת שהשולחן כבר היה מוכשר לפסח, וגם היום בדרך כלל אוכלים בשבת הגדול לא באופן הרגיל בכל שבת, ורביז"ל גילה בזה טעם בדרך עבודה.

כי עיקר קדושת השולחן של איש ישראלי הוא בכח הדיבור, שעל ידי דיבורי הקדושה בעת האכילה כמו ברכות, זמירות, דברי תורה, נתקדש השולחן ומתגלה שם פני ה', בבחינת מה שכתוב 'ידבר אלי זה השולחן אשר לפני ה'.

וכעת בשבת זו שהיא לפני גאולת מצרים, הדיבור עדיין בגלות, וקשה לנו לפתוח הפה בשירה להשי"ת, לכן מהפכים

השולחן לרמוז שאין לנו הכח הזה לקדש השולחן בכח הדיבור. ובוזה מעוררים הכיסופים יותר לחג הפסח שנוכח להתגלות פני ה' בשולחן הסדר, אז נאכל מצה שעונין עליו דברים הרבה, נספר בגדולת ה', נברך בשמחה, נשיר ונזמר בהתדבקות הנפש לבורא כל עולמים. וממילא מובן שיש לעורר בשבת זו כיסופים בלב, בעיקר בעת הסעודה, בזמן הזמירות, ובברכת המזון וכו' (ע"פ שיחות הר"ן פ"ח)

הארת הרצון בשבת קודש

בכל שבת מאיר מאוד הרצון העליון, שהוא הארה גדולה שה' רוצה מאוד בעולם, ורוצה מאוד בכל יהודי. וכאשר אדם נכנס להארה זו, לדעת כמה ה' רוצה ברצון עליון מאוד את העולם, אזי מתעורר לב האדם ברצון וכיסופים גדולים לה'. והארה זו מאירה בכל שבת, ובעיקר בזמן המנחה שאז מאיר מאוד הארת שלש הצדיקים משה יוסף ודוד שנסתלקו בשבת בזמן המנחה, שהם כלליות הארת הגאולה ומשיח, וכפי המשכת הרצון העליון בשבת וההתקשרות להארת משיח שיגאלנו בשלימות, כך יהיה בכוחו להמשיך גם גאולות פרטיות שצריך.

ובפרט בשבת שלפני הפסח הנקרא שבת הגדול, אשר בו מאיר ביותר הרצון העליון, רצון גדול של ה' להושיע את ישראל, אשר בכוח התגלות הרצון הזה, נמשך הכח לבער הדינים והחמץ בערב הפסח, שעיקר החמץ והדינים הוא מה שנדמה שהעולם מתנהל לבד ללא שום רצון עליון שמנהיג כל דבר בדווקא - כי השבת היא התיקון של ה' שאור, ועל כן האותיות השניות לאחר 'שאר' הוא 'שבת', שלאחר ה'ש' בא ת', ולאחר א' בא ב', ולאחר ר' בא ש'. ובכח זה אפשר לזכות לבער את חמץ.

וכן ממשיכים על ידי שבת הגדול את המוחין הגדולים הבאים בריבוי עצום בימי הפסח, והיינו שהמוחין של פסח יקבלו הארתם בהעלם מהארת הרצון הזה (ליקו"ה ברכת השחר ה').

ורחץ כרפס

אבל כשמתחילים לשמוע את קול הקריאה של היו"ט, מתעורר כנגדו מצח הנחש להכניס בלב האדם ספיקות ובלבולים וקטנות הדעת והמוחין, ולכן מיד רוחצים את הידים שהוא בחינת המשכת מימי הדעת, הארת הרצון והאמונה, שלא לתת מקום למצח הנחש להתגבר, ובפרט בידיים שהם כלי העשייה, שזהו "ורחץ", ואז אוכלים "כרפס" שהוא בחינת קטנות המוחין, עבודת פרך, להאיר גם שם את הארת הרצון.

יחץ

ואח"כ "יחץ" שחוצים את המצה לשני חלקים, ואת החלק הגדול שומרים לאפיקומן, כי מצה הוא הארת הרצון דקדושה בדרך של הארת הדעת, דרך של עונג דקדושה [בחינת למען תמוצו והתענגתם]. אבל מרמזים בזה שאנו יודעים את האמת שגם כשזוכים להארת הדעת דקדושה שהוא בחינת המצה, אבל עדיין שלימות החכמה רחוקה מאיתנו מאוד, והוא צפון לעתיד, ורק חלק קטן אנו טועמים בעולם הזה כדי לקבל התנוצצות מהארת הרצון.

מגיד

ואח"כ "מגיד", שהוא סדר ההגדה, שהוא עיקר מצוות הלילה לספר את הניסים והנפלאות שעשה השי"ת עמנו ביציאת מצרים, שבזה נתגלה איך שאין שום טבע בעולם, ועוצם הרצון שרוצה השי"ת בנו, ומתחילים במעשה של התנאים שסיפרו ביציאת מצרים כל הלילה כדי להורות וללמד שכמה שנספר ונדבר, עדיין הדברים עמוקים מאוד מאוד וכל מה שאנו מדברים הוא רק נגיעה והתנוצצות, ומדגישים שסיפור יציאת מצרים הוא דייקא "בשעה שמצה ומרור מונחים לפניך" אבל לא "מראש חודש", כי אין זה סתם סיפורים ודיבורים אלא להאיר על ידם את הארת הרצון, ולכן הוא דייקא בזמן שיש את המצה והמרור שעל ידיהם עיקר הארת הרצון.

כנגד ארבעה בני דברה תורה

וכנגד ד' בני דברה תורה, כי מצח הנחש מתגבר כנגד כל אחד באופן אחר, וצריך להאיר בו את הארת הרצון דקדושה שינצל ממצח הנחש, כי עיקר נפילת הרשע הוא מחמת שהתגבר בו מצח הנחש עד שנפל ונתייאש עד שאינו מאמין שהשי"ת רוצה בנו ושיש משמעות לכל מה שנעשה בעולם, ולכן אי אפשר להשיב לו, ורק מקהים את שיניו, לרמוז לו שבדרך הזה שהוא הולך, יהיה לו רק מרירות בעולם הזה [בחינת קהיון שנים], כי העוה"ז מלא מרירות, ורק ע"י שמתקשרים לשורש הרצון, יכולים לחיות חיים טובים ומתוקים בעולם הזה, ועיקר תיקונו יהיה כשיפסיק לשאול שאלות וקושיות ויהיה בבחינת "שאינו יודע לשאול", ולכן תשובתו נמצאת בפסוק של האינו יודע לשאול, שבזה מרמזים לו שזה עיקר תיקונו כשיפסיק לשאול שאלות ויקבל את הארת הרצון דקדושה.

והחכם שכבר יודע ממעלת הארת הרצון, שואל איך זוכים לזה, ומה הדרכים והעצות לזכות לזה, וע"ז עונים לו "אין מפטירין אחר הפסח אפיקומן", כי העיקר הוא שישאר ה"טעם" של המצה, שזהו בחינת הרצון דקדושה שהוא בחינת ה"טעם" של המצה שנסאר בכל מצב ובכל זמן, וזה עיקר הדרך בעבודת ה' שע"י זוכים לקבל הארת הרצון, ע"י שיודע שאינו יודע ומדבק עצמו לנקודת הרצון. והתם טעם טעם של מתיקות ההתנוצצות דקדושה ושואל איך אפשר לזכות לזה, ועונים לו "בחזק יד" הוציאנו ה' ממצרים, ומרמזים בזה שהתחלת העבודה קשה, וצריך להתגבר ברצונות דקדושה עד שיזכה להתגבר על הקושי שיש בהתחלה ואז זוכים להארת הרצון.

נרצה

ואחר כך אוכלים מצה ומרור, כי מוכרח לעבור את המרירות שבאה ממצח הנחש, ולשם דייקא להאיר את הארת הרצון, וסיום הסדר הוא "נרצה", שלכא' אינו מובן מהו עניין הנרצה, ואיזה עניין עושים בנרצה, אבל באמת זהו התכלית של כל ליל הסדר, לקבל את הארת הרצון, ולידע כמה ה' רוצה בנו, וכמה אנו רצויים לפני השי"ת.

מוגש כאן לראשונה באדיבות מכון מאירת עיניים - פרויקט התורות הקצר - ביאורים לקבלת השיעורים המוקלטים על לקו"ת סי' ב' - נג. כד ישי למנות: yotamattar@outlook.co.il 03617116, באדיש בשלוחה 6, בלשה"ק בשמיעת השיעורים על לקו"ת סי' ב' - ד בקו יעודי בקול הלשון 03617116, באדיש בשלוחה 6, בלשה"ק

וידעתם כי אני ה'

הנה איתא בזוה"ק (מקץ קצה). שפרעה ידע משם אלה"ם וכי הוא שולט בשמים וארץ, אבל לא ידע את שם הוי"ה, וביאור הענין ששם אלה"ם רומז על כוחות הטבע [כמובא ששם אלה"ם הוא בגימטריא הטבע] וגם פרעה ידע והכיר שהשי"ת ברא את הטבע, אבל שם הוי"ה מורה על היותו הווה כאן בזה העולם, ומשיגה עליו בהשגחה פרטית, והוא לבדו עשה עושה ויעשה לכל המעשים, את הנהגה זו הכחיש פרעה.

ואכן ישראל שהיו בגלות מצרים כבועים ואסורים תחת יד פרעה - שלטה עליהם דעתו הרעה, וכך היו אצלו בכור הברזל, עד שלא יכלו להעלות על דעתם שהשי"ת מלך ומושל בכל העולם בהשגחה פרטית מלאה עד אין סוף. עד שבא משה שהוא הדעת דקדושה - היפך דעת פרעה ועל ידי האותות והמופתים גילה כי 'אני ה' בקרב הארץ', היינו ההשגחה הפרטית הקבועה על הארץ. ההיפך הגמור מ'עזב ה' את הארץ'.

ודעת אמיתית זו שהמשיך משה לעם ישראל במצרים, היינו דעת האמונה בהשגחה פרטית היפך דעת פרעה, נשנה ונכפל כמה פעמים בלשונות התורה, כמו שנאמר (שמות ח, יח) 'למען תדע כי אני ה' בקרב הארץ', וכן 'בעבור תדע כי אין כמוני בכל הארץ' (שם ט, יד), וכן 'בעבור הראותך את כוחי ולמען ספר שמי בכל הארץ' (שם טז). היינו שכל ענין האותות והמופתים היה להראות את כח ה' המשגיח ושולט בכל הארץ תמיד, היפך דעת פרעה שלא האמין בכך, ואמר 'לא ידעתי את ה' וכנ"ל.

וכן כל סיפור יציאת מצרים בתורה סובב על

עומק הפרשה

גאולה שלימה

פלאית כל כך שהאיר עליהם אור נורא כל כך שלא כסדרו עד שהקליפות שעדיין היו אחוזות בקדושה - לא תהיה להם אחיזה בשורת הגאולה, וכך האיר עליהם אור יום באמצע חשכת לילה.

אכן, נבואת משה רבינו התממשה ועדיין אנו עוברים גלות אחר גלות, אבל גלויות אלו אינם כגלות הראשונה כבר האיר עלינו השי"ת את אורו הגדול בחר בנו לעם, וכעת אנו מזככים ממקום אחר לגמרי. ענין זה הוא גם במסע הגאולה הפרטי של האדם, פעמים רבות הוא זוכה להארה של גאולה, עוד חלק מנפשו נגאל מבין הקליפות ואחזית הסט"א, הוא זוכה להתפלל יותר טוב, לאיזה מדרגה של קדושה, אבל מיד הוא רואה איך חזר ונפל, ולכן נדמה לו שגאולה זו לא הייתה גאולה של ממש.

אבל האמת היא שבאמת נגאל גאולת אמת, גאולת עולם, היסורים העוברים עליו כעת אינם אלא זיכרון נוסף שעליו להזדכך אחרי הגאולה כדי לזכך את נפשו כראוי.

לא תמיד זה נעשה בקלות, פעמים שהוא צריך עדיין להוסיף להזדכך זיכרון אחר זיכרון, אבל הגאולה כבר כאן, הוא אדם גאול, הוא כבר 'עבדי ה' ולא עבדי פרעה' (מגילה יד.). אם נמשיך להטות את תאזנינו לקול הצדיקים נלך ובדרך הגאולה עד שנשלים גאולה בכוס חמישית בברכת 'הבאתי אתכם אל הארץ במהרה בימינו אמן.

(ע"פ ליקו"ה הל' ברכת הפירות ה)

ישראל משועבדים במצרים ביסורי גוף ונפש, פרעה הרשע שולט בגופם ובנפשם, עד אשר ברחמי ה' "ויאנחו בני ישראל מן העבודה ויצעקו ותעל שועתם אל האלהים מן העבודה, וישמע אלקים את נאקתם ויזכור אלהים את בריתו" ומצוה על משה רבינו לגאול אותם, למרבה הפלא מסרב משה רבינו להוציא את ישראל לחרות, הסיבה לכך תמוהה לכאורה עוד יותר, 'שאין סופי להכניסם לארץ ולהיות גואלם לעתיד' (רש"י), מה למשה רבינו העניו מכל אדם מי יכניסם לארץ, ויגאל אותם לעתיד.

את עומק הענין מבאר האר"י⁵ (שער הפסוקים בשלח, סידור ר"ש הגש"פ ד"ה ולא יכלו ועוד), כי ישראל ירדו לגלות מצרים כדי לברר את נצוצי קדושה שירדו ונפלו לקליפות, באותה שעה עדיין לא נשלם בירור זה, הקדושה לא הייתה עדין מבוררת מהקליפות, כשישראל יצאו מגלות לגאולה לא תהיה זו יציאה שלמה אלא מעורבת בסיגי הקליפות, ולכן ראה משה רבינו שהם יצטרכו לחזור להזדכך ולצרף את חלקי נפשם שוב ושוב, גלות אחר גלות, עד שיבואו לתיקונם.

מטעם זה רצה משה רבינו להמתין עם בשורת הגאולה עד שיזכרו ישראל כראוי ויוכל להוציאם ולגאול את נפשם גאולה שלמה.

אבל השי"ת חושב מחשבות, ידע את עומק גלות מצרים, שאם ימתין לגאול אותם יפלו למדרגה נמוכה כל כך שלא יוכלו לעלות ממנה, ולכן גאל אותם בדרך

והגדת לבנך

איך מקיימים מצוות 'והגדת לבנך', לא תמיד הילדים מקשיבים לכל התיאורים והסיפורים שלנו, ופעמים מאבדים את הסבלנות?

עיקר המצוה של 'והגדת לבנך' הוא על ידי דוגמא אישית, שהאבא חי בליל הסדר, וצועק את ההגדה להשי"ת כפי שרביז"ל אומר (ליקו"מ סי' כ') שהעיקר לחדש הברית עם השי"ת בעת אמירתה, וכמוכן במאמר הזוהר שאומרים לפני 'מגיד', שישאל למה יש לספר ביציאת מצרים, והרי השי"ת יודע זאת, ומתאר שם עד כמה המלאכים מתענגים וכו', ומשמע מדבריו כמנהג הרבה חסידים, שעסקו בעיקר בצעקת ההגדה בהתלהבות ושמחה וריקודים, כי העיקר לומר את סיפורי יציאת מצרים לפני השי"ת [ולא רק לבני הבית], וזה מה שעובר לילדים.

דבר זה נחקק בלב הילד הרבה יותר מכל סיפור אחר שהאבא יספר לו. שהרי בתקופתנו רבו הספרים בהם מתוארים כל סיפורי יציאת מצרים כולל המדרשים עם תמונות והמחשבות, עד שאפשר שהילדים יקיימו 'והגדת לאביך', ומהו בכל זאת מצוות סיפור יציאת מצרים.

עיקר המצווה הוא לא רק ידע היסטורי שצריך לחדש לבניו, אלא המצווה הוא לעורר התפעלות מגדולת השי"ת שמחדש הבריאה יש מאין, ומשדד מערכות הטבע, והכל בשביל עם ישראל. בליל הקדוש הזה מתגלה השכינה הק' בכל בית יהודי, ומקרבת את האדם שידע אותו באמת. והם מסייעים לכך שאדם ידע בלילה הקדוש הזה את מצוות האמונה באופן כזה שיתן לו כח לכל השנה.

המצווה שצריך כל אחד להעביר לבנו, הוא הרגש הפנימי באמונת יציאת מצרים. האמונה עוברת מדור לדור על ידי לילות הפסח, לאו דווקא באופן של 'להרבות ידיעות', אלא בעיקר בכך שנשאר בזכרון הבן שיש מציאות הנקראת 'פסח', שאז יצאנו ממצרים.

כמעט ואין אחד שיכול להצביע באיזה שנה בליל הסדר נחקק בו האמונה, אלא בכלליות עצם ענין הפסח והדברים המענינים שעושים בבית לזכר יציאת מצרים, חוקק בלב הילד שיש מציאות שעם ישראל יצא ממצרים וה' בחר בהם וקרבם אליו, וכך עוברים יסודות האמונה מדור לדור. האור המקיף הזה הוא חזק יותר מכל סיפור אחר שאב יכול לספר לבנו.

למעשה: אם אדם רואה שאין לו את הכשרון לרכז את הילדים כמו מלמד שמרכז כיתה סביבו, או שבדיוק בזמן 'המגיד' יש ילד שהופך את השולחן וכדומה, לא יכנס לכעס ולמריבה איתם, ובוודאי שלא יכריחם, אלא יראה לתת להם קליות ואגוזים של דורינו [ממתקים בלע"ז], העיקר שישבו בשולחן, והוא ירכז את המחשבה עם עצמו, שהוא בעצמו יכנס להגדה בקול רם ובשיר והלל, ואם הם יצטרפו מה טוב, ואם לאו, לאו, כי את העיקר הם קיבלו, הם ראו שמחה וחיות מליל הסדר. ובוודאי שלא להכנס לחומרות עם יצא ידי חובה בסיפור יציאת מצרים וכו', העיקר לשמוח עם החג.

מתחדשים

800 פעמים "אשרינו"! אשרינו על 800 גיליונות שיצאו לאור עד היום בעשרות מיליוני עלונים, שהביאו לעולם אינספור הרהורי תשובה ונקודות דעת וחיות לנשמות ישראל. אשרינו על זכויות אין סוף שבעצמנו מתקשים לעכל, על בתים שנבנו, על נשמות שצמחו, ועל במה קדושה ואיכותית המהווה אות ומופת לדעת עצומה בתוך כלים מבוררים ובהירים, לאור רבינו הק' המוגש בשפה מדוברת ומעשית, כיאה לדור הצמא לדבר ה'. פי ישראל הם עכשו קרובים אל הקץ מאד, ויש עכשו לישראל געגועים גדולים וקסופין גדולים להשם יתברך אשר לא היתה פזאת בימי קדם, וכל אחד נכסף מאד להשם יתברך - - - (ליקו"מ תניא עה) אשרינו!

לך היום אף לך הלילה: לרגל חג החירות, הופיע במהדורה מפוארת הספר הנפלא "הליכות קודש" מאת המשפיע החשוב הרה"ח ר' אברהם יצחק קלצקי שליט"א, שכיודע מחדיר את האורות הגבוהים בהם אנו נמצאים אל תוך הנשמה ולמציאות החיים, כעת מופיע הכרך השלישי, על חג הפסח. להשיג בנקודות הפצה במרכזי חסידי ברסלב. הפצה ראשית: 0556727336. או: 0548402167.

שוב ניתן להשיג: הגדה של פסח "בקרוב מועדיך" מאת הרה"ח ר' דוד גבירצמן שליט"א, מלא בנקודות דעת על ליל הסדר ועל היציאה הפרטית של כלנו מעבודת לחירות. הפצה ראשית: 0548566566.

י"ל ע"י מכון עלה לתורה
בבל ענין או להצטרפות למעיים בדוא"ל
A028080148@GMAIL.COM
מקס או הודעה קולית: 02-8080148
במקרים מיוחדים: 053-3175211 | 054-8591148
המערות נסגרות מדי יום ראשון בשעה 19:00
לתרומות ורכישת נסח: עלה לתורה, בנק, מרננתל 17, סניף 725, חשבון 3664.

חיזוק השבועי

כל זה ענין פסח: כי משה רבנו הוא המנהיג הרחוק, שהוא פתח לנו אור הדעת לידע ולהודיע כי ה' הוא האלקים. וכל זה היה בשעת יציאת מצרים בפסח, שאין התחיל לפתח לנו אור הדעת להודיענו דיעת אמתו יתברך ע"י כל האותות והמופתים הנוראים ששעה עמונו אז. והאזהרה זאת נמשכת לדורות בכל שנה ושנה, כי בכל דור ודור חייב אדם לראות את עצמו כאילו הוא יצא ממצרים. כי בכל דור ובכל שנה ושנה צריכין להקשיף מחדש דיעה הקדושה האמתית הזאת לידע בכל עת בדיעה חדשה כי ה' הוא האלקים, כשאר"ל לענין קריאת שמע "בכל יום יהיו בעיניך כחדשים", מפל שכן בשלש קריאות שבהם התחדשות הדעת והמחין, בפרט בפסח, שהוא ראש לרגלים, תחלת ההתחלת:

(ליקו"מ הלכות, תחילת פסח ט)

יהלום
זוה בחינת מצה שהיא
אכילה קדושה מאד, בחינת
מן, בחינת הארת הרצון:
(שם אית ב)

א] עיקר עבודת ליל הסדר להמשיך מוחין קדושים עד שייפתח כח הדיבור, לשיר ולזמר לה'.
ב] בפסח מאירים כל המוחין דקטנות וכל המוחין גדולות, והם מאירים שלא כסדר, על ידי הט"ו סימני ליל הסדר, בכמה וכמה בחינות של לא כסדר.
ג] יש לזכור שהמוחין מאירים לכל אחד מישראל, ולא רק לאלו המכונים 'בעלי מוחין', אלא שמחמת שהאדם מצייר לעצמו ציור איך המוחין צריכים להיראות, על כן הוא מונע מעצמו להרגיש אותם המוחין המושפעים עליו מלמעלה.
ד] המוחין מאירים בליל הסדר באתערותא דלעילא בלבד, אלא שהאדם צריך לעמוד כלבנה בפני חמה, ולכוון עצמו בהשתוקקות וכיסופים להמשיך על עצמו הארה זו, אך לא באופן של דחיקת שעה ומתוך כך שמצייר בדיוק את אופן האור שרוצה שיאיר לו, שאז הוא מנסה להמשיך בכח את המוחין על ידי אתערותא דלתתא, אלא בעיקר על ידי ביטול שיודע שאין לו כלום, ומשתוקק בחסד חיים שיאיר לו מלמעלה לפי הכלים

שלו.
ה] המצוות של ליל הסדר - איסור חמץ ומצוות מצה, אף שהם כביכול מצוות של אתערותא דלתתא, אבל באמת הם מצוות שמבטלים אותו ומכניסים אותו להיות כלי, להמשיך שם אתערותא דלעילא. כי איסור חמץ רומז לך שאינו חוקר לנסות להמשיך מוחין בדרך של התבוננות מציודו וכו', אלא בדרך של 'מצה' לחשוב מחשבות פשוטות של אמונה, בלא לדחוק עצמו לאור שיש בדיעות אלו, עד שה' יאיר לו אורו מלעילא בתוך אותם המחשבות.
ו] המצה משפיע מוחין קדושים, כי המצה הוא מאכל שאין בו אחיזה של אויר העולם, והוא התנוצצות גדולה של אלקות שיווד להאיר לאדם בתוך העניות שלו. ורביז"ל החזיק המצה, ואמר 'כשאוחזים מצה ביד, אוחזים אלקות ביד'.
ונוהגים בליל הסדר להסתכל על המצה כמה פעמים, כי יש בה הארה של ביטול להשי"ת ויכול המוח להתנוצץ כשמסתכלים בה, כמו כשמסתכלים על הצדיק.

מאת הרה"ג ר' שמעון אנשין שליט"א | מוצ' בעיר בית שמש יצ"ו הלכה פסוקה

הכנה בשבת לצורך החג

שנה. מתר ומצוה לישן בשבת אף אם הפנה בכדי שיאכלו להיות ערים בליל הסדר. אבל אסור לומר שהולכים לישן בגלל זה. אכן אם אי אפשר לזרז את הילדים שיילכו לישן בלא אמירה זו, המיקל לומר להם, יש לו על מי לסמוך.
ב. סידור הבית: אם נהנים מההמצה בשבת עצמה, מתר. אבל מי שיוצא מביתו תוך, אסור לו לסדר את הבית. וזאת אם יש חשש שיבואו חרקים ויציצו בזה ויבואו ליד הפסח. אכן 'בית הפנסת' מתר לנקותו בכל אופן אף שבוודאי לא יפנסו להתפלל או ללמוד עד הערב. והוא משהו פבוד ביה"כ"ס שבידו הוא אם ישאר מלכלך.
ג. הדחת פלים - אסורה לצורך יו"ט. אבל מתר להדיחם באופנים אלו: אם יפסדו אם לא ינקו אותם. ומשכח עליהם חרקים. אין מקום להניח עוד פלים בפנים, ולהניחם במקום אחר יהיה בזה משהו בדין לשבת. וכמו כן מתר להשרותם במים כל עוד שהלכלוך לא נתבשל, אף אם הפנה היא להקל את ההדחה לאחר שבת.
ד. הכנת מאכלים בשבת לצורך סעודת יו"ט: הוצאת מאכלים מהמקור או מהמקפ"א - אם במניעת דבר זה לא יהיו ראים לסעודת הלילה, מתר להוציאם בזמן פנה שיהיו ראים לאכילה כבר בשבת. ומי שישכח להוציאם בזמן האמור, המיקל להוציאם אף סמוך לערב, יש לו על מי לסמוך. וכן הדין לגבי הנכנסת משקאות למקור שאם לא יכניסם אז לא יספיקו להתקדר עד הלילה. אבל בכל אופן אסור להוציא או לטלטל בשבת מאכלים שאינם ראים לאכילה בלי בשול, משהו אסור מקצה. אסור בשום אופן לחמום בשבת מאכלים